

<https://doi.org/10.7577/formakademisk.2538>

Leder

Internasjonal anerkjennelse av *FormAkademisk*

Tidligere i år ble *FormAkademisk* – som eneste designforskningstidsskrift i Norden – invitert til Design Journal Editors' Meeting på College of Design, Architecture, Art, and Planning (DAAP), University of Cincinnati i slutten av oktober. Møtet ble arrangert i forkant av konferansen IASDR 2017, den verdensomspennende organisasjonen for designforskning the International Association of Societies of Design Research.

Liv Merete Nielsen, som opprinnelig tok initiativet til å opprette *FormAkademisk* og har vært seksjonsredaktør siden oppstarten og jeg, som har vært ansvarlig redaktør hele perioden, deltok sammen på møtet. *FormAkademisk* var i godt selskap – blant de andre som var invitert, kan vi nevne det amerikanske *Design Issues* og det britiske *Design Studies*, begge tidsskrift på nivå 2 i Norsk vitenskapsindeks – NVI. Andre anerkjente tidsskrift som var invitert, var *International Journal of Design* fra Taiwan, *She Ji - The Journal of Design, Economics, and Innovation* fra Tongji University i Shanghai i Kina, *Design and Culture* fra USA, *Co-Design* fra Storbritannia, *Information Design Journal* utgitt i Nederland med en internasjonal redaksjon, *Journal of Design, Business & Society* med en internasjonal redaksjon, det franske *Sciences du Design* og *Visible Language* ved University of Cincinnati, som var vertskap for møtet. Ken Friedman, Chair Professor of Design Innovation Studies og Editor-in-Chief for *She Ji - The Journal of Design, Economics, and Innovation* publisert ved Tongji University, Shanghai, Kina og Mike Zender ved College of Design, Architecture, Art, and Planning (DAAP), University of Cincinnati og redaktør for tidsskriftet *Visible Language* hadde tatt initiativ til møtet. Målsettinga var at redaktørene for disse tidsskriftene skulle diskutere felles utfordringer for tidsskriftene.

Møtet startet med en presentasjonsrunde der hvert tidsskrift beskrev sin redaksjonelle profil. Fra *FormAkademisk* la jeg vekt på at vi har to bein å stå på – forskning innen design, men også designutdanning av folk flest – *design education for the general public*. Denne kombinasjonen ser det ut til at *FormAkademisk* er alene om internasjonalt.

Felles saker som ble diskutert videre var utfordringer med kvaliteten på innsendte artikler og å skaffe kvalifiserte fagfeller. Vi diskuterte også om vi skulle bli enige om en felles forståelse av hva det innebærer av medvirkning for å stå oppført som artikkelforfatter. Det var enighet om at vi ønsket flere slike møter for å diskutere felles utfordringer for forskningstidsskrift for design og designutdanning framover, gjerne i forbindelse med de største internasjonale designforskerkonferansene. Vi ønsker også kurs i fagfelleevaluering og artikkelskriving. Ut fra diskusjonene, kom *FormAkademisk* godt ut sammenlignet med de andre internasjonalt ledende forskningstidsskriftene innen design og designutdanning.

Etter møtet i Cincinnati har det vært livlige diskusjoner på email mellom de inviterte til *Design Journal Editors' Meeting* i Cincinnati i oktober. Vi ser fram til neste møte for å diskutere felles utfordringer for tidsskriftene innen designforskning.

En felles utfordring for tidsskriftene er å finne gode fagfeller som kan vurdere artiklene. Vi oppfordrer derfor alle som blir spurt om å si ja til å være fagfeller. Husk at for hver artikkel du sender inn til vurdering er det to fagfeller som stiller opp for deg!

Artikler i dette nummeret

Ida Engholm, Associate professor ved Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering skriver i artikkelen *Reflecting Contemporary Design Research* at designforskning i de senere år har vært gjenstand for økende oppmerksomhet på universiteter og akademier over hele verden. Artikkelen omhandler den heterogene karakteren designforskning har og dagens behov for refleksjon over de ulike tilnærminger og interesser. Artikkelen følger to trinn. For det første, et forslag til kategorisering av feltet i form av en posisjonsmodell. Artikkelen underliggende forutsetning er at designforskning som en disiplin eksisterer i mange forskjellige former som ikke nødvendigvis kan bli samlet under én felles faglig forskningstradisjon; i stedet er det nødvendig å forsøke å definere feltet for å starte diskusjoner om hva som utgjør de ulike forskningsgrunnlagene for design. For det andre diskuterer artikkelen implikasjonen for fremtidig designforskning når det er et tverrfaglig felt som involverer mange disipliner, tankegang og metodiske praksiser.

Sebastian Peters, vitenskapelig assistent ved Fakultet for landskap og samfunn, Institutt for by- og regionplanlegging (BYREG), NMBU - Norges miljø- og biovitenskapelige universitet skriver i artikkelen *The domestication of planning ideas – the case of Shared Space* at nye planleggingsideer av ulike typer, alt fra nye designkonsepter til storstilt utviklingspolitikk, har iboende utfordringer fordi de innebærer endringer i rådende tenking og praksis. Når de videreføres, blir de utsatt for oversettelse, tilpassing til diskurser som hersker i forskjellige sammenhenger, som ofte resulterer i konseptuell forvrengning. Forfatteren søker å bidra til teorisering av oversettelsen av planleggingsideer, ved å foreslå begrepet *domestication* som et middel til å forstå slik forvrengning. En analyse av en slik utfordrende idé, brukes *Shared Space* til å illustrere dette konseptet og vurdere bruken av det.

Solveig Toft, høyskolelektor i kunst og håndverk/forming ved Høgskolen i Østfold, avdeling for lærerutdanning og **Kari Holte**, høyskolelektor i kunst og håndverk/forming ved Høgskolen i Sørøst-Norge, Fakultet for humaniora, idretts- og utdanningsvitenskap retter i artikkelen *Det skapende rom. Betydningen av det ikke-målbare* blikket mot selve opplevelsen i den skapende prosess, de ikke-målbare kvaliteter, spesielt i forhold til faget Kunst og håndverk. Artikkelen data består av tre ulike utøvergruppers arbeidsprosess i en bestemt type maleoppgave; maling med musikk som inspirasjon. De tre utøvergruppene hadde ulik alder, bakgrunn og skoloring og skal eksemplifisere hvilke opplevelser som kan oppstå i noen utvalgte skapende prosesser. Teorigrunnlaget er Czikmyhalis flow-teori og Hans-Georg Gadamer hermeneutiske teori. Intensjonen er å bringe inn et perspektiv for å øke bevissthet og omtanke av enkelte forhold vedrørende tilrettelegging for skapende aktiviteter i skolen.

Bokanmeldelse

Peter Næss, professor ved Fakultet for landskap og samfunn, Institutt for by- og regionplanlegging (BYREG), NMBU - Norges miljø- og biovitenskapelige universitet har anmeldt boka *Kritisk diskursanalyse* av Joar Skrede, sosiolog og forsker II ved NIKU - Norsk institutt for kulturminneforskning. Anmelderen påpeker at det er ikke skrevet særlig mange bøker av nordiske forfattere om diskursanalyse, trass i den store interessen for diskursperspektiver og diskursteoretiske begreper blant forskere og studenter i samfunnsfagene. Han avslutter med at Skrede vier to kapitler til en innføring i multimodal og tredimensjonal kritisk diskursanalyse, illustrert med et rikt bildemateriale og at Skredes bok om kritisk diskursanalyse er et kjærkomment bidrag til litteraturen på dette feltet. Den språklige framstillingsevne er svært god, uten unødvendig sjargong og uten lange, kompliserte setninger. Spesielle faglige begreper forklares etter hvert som de dukker opp, og forfatteren viser et betydelig pedagogisk talent i måten stoffet er disponert og forklart på. Boka er derfor forståelig også for lesere uten omfattende forkunnskaper. Den lever godt opp til målsettingen om å illustrere hvordan maktrelasjoner i samfunnet kan reproduseres gjennom visse måter å ordlegge seg på og

gjennom visuell form. Boka gir dessuten en rekke verktøy, begreper og eksempler som kan gjøre leseren i stand til selv å utføre kritisk diskursanalyse. En slik «oppskriftsbok» har lenge vært mangelvare ikke bare i Norge, men også i internasjonal sammenheng konkluderer Næss og anbefaler boka både til ferske studenter og mer erfarne akademikere.

Oslo, desember 2017

Janne Beate Reitan

Ansvarlig redaktør FORMakademisk

Janne Beate Reitan

Førsteamanuensis, Dr.Ing.

Høgskolen i Oslo og Akershus, Fakultet for teknologi, kunst og design, Institutt for estetiske fag

Janne.Reitan@hioa.no